

Sygn. akt III AUa 1399/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Jacek Zajązkowski (spr.)

Protokolant: sekr. sąd. Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 sierpnia 2015 r. w Ł.

sprawy **J. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę

na skutek apelacji J. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 3 października 2014 r. sygn. akt VIII U 1656/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1399/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 3 października 2014r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie J. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z 31 marca 2014r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Orzeczenie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym:

J. K. ur. (...), w dniu 24 marca 2014 roku złożył do organu rentowego wnioski o przyznanie prawa do emerytury. Na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca udokumentował wymagany 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, ale nie udokumentował 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Odwołujący otrzymał świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych wystawione przez Wytwórnę (...) S.A. w Ł., w którym pracodawca poświadczył, że skarżący był zatrudniony w w/w Spółce od 1 września 1973 r. do 30 kwietnia 1991 r. i w tym okresie od 1 września 1973 r. do 22 kwietnia 1974 r. oraz od 3 maja 1976 r. do 30 kwietnia 1978 r. pracował jako ślusarz wydziału prototypowni, które jest wymienione w Wykazie A dział XIV poz. 12 pkt 12 zgodnie z załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska na których są wykonywane prace w warunkach szczególnych, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

W okresie od 1 września 1973 r. do 22 kwietnia 1974 r. ubezpieczony pracował w Wytwórni (...) S.A. w Ł. na stanowisku ślusarza w wydziale prototypowni. Wnioskodawca został powołany do odbycia czynnej zasadniczej służby wojskowej od dnia 24 kwietnia 1974 r. Po powrocie z wojska w dniu 12 kwietnia 1976 r. podjął zatrudnienie u w/w pracodawcy od 3 maja 1976 r. również na stanowisku ślusarza. Zgodnie z angażem z dnia 29 kwietnia 1978 r. i z angażem z dnia 2 maja 1978 r. nastąpiła od dnia 1 maja 1978 r. zmiana stanowiska pracy skarżącego na stanowisko monter aparatów i układów hydraulicznych w wydziale prototypowni, na którym pracował do dnia 30 kwietnia 1991 r. W dniu 29 marca 1985r. ukończył podstawowy kurs spawania gazowego. Ponadto zgodnie z zaświadczeniem z dnia 5 listopada 1979r. będąc zatrudnionym w W. ukończył kurs eksternistyczny dla kierowców wózków widłowych .

W spornych okresach wnioskodawca przez cały czas pracował w wydziale prototypowni, w którym pracowali: spawacze, ślusarze, monterzy hydrauliczni, monterzy aparatowi, lakiernicy, tokarze, frezerzy. W wydziale prototypowni były wykonywane nadbudowy do piaskarek, śmieciarek, samochodów ciężarowych. Pracownicy byli podzieleni na brygady. Wnioskodawca wykonywał różne prace, a mianowicie ślusarskie, co polegało na wycinaniu blachy, ale też zdarzało się, że doraźnie spawał, obsługiwał suwnicę, a także wykonywał jako monter układy hydrauliczne.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że J. K. nie przysługuje prawo do emerytury przewidzianej w art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440), ponieważ nie legitymuje się on wymaganym 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie wskazuje, by odwołujący będąc zatrudniony w obu spornych okresach od 1 września 1973r. do 22 kwietnia 1974r. i od 3 maja 1976r. do 30 kwietnia 1978r. w Wytwórni (...) S.A. na stanowisku ślusarza, pracował przy pracach, które można by uznać za pracę w warunkach szczególnych. Praca na stanowisku ślusarza i charakter wykonywanych czynności pracowniczych na tym stanowisku, w ocenie Sądu, nie jest tożsama z pracą wskazaną w zgodnie z wykazem A Dział XIV poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. tj. „prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, artomowodorowym”, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

W apelacji ubezpieczony zaskarżył ten wyrok w całości, zarzucając:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: - art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1,2 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz w zw. z § 2 ust. 1 i 2 oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że inne obowiązki pracownicze, które wykonywał wnioskodawca w spornym okresie – poza wykonywaniem pracy przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym – nie były świadczone w warunkach szkodliwego zatrudnienia oraz niedopuszczalne jest zaliczenie do okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia także innych obowiązków pracowniczych, gdy ich wykonywanie nie odbywało się w warunkach szkodliwego zatrudnienia w sytuacji, gdy prawidłowo wykładnia pojęcia wymiaru czasu pracy obejmuje również wykonywanie prac przygotowawczych, gdy stanowią one niezbędny element ciągu technologicznego, jak również gdy czynności takie mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny;

2) naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. : - art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., skutek nieprzeprowadzenia postępowania dowodowego w niezbędnym zakresie i nie ustalenie przez Sad I instancji w sposób szczegółowy charakteru i zakresu wszystkich czynności wykonywanych przez wnioskodawcę w ramach zatrudnienia w (...) S.A. w Ł. od 1 września 1973r. do 22 kwietnia 1974r., od 3 maja 1976r. do 30 kwietnia 1978r. oraz od 10 maja 1978r. do 30 kwietnia 1991r.;

3) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu przez Sąd, że wnioskodawca w spornym okresie nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych przez wymagany okres 15 lat w sytuacji, gdy powyższy wniosek – wobec

nie wyjaśnienia przez Sąd wszystkich istotnych kwestii co do charakteru pracy świadczonej przez wnioskodawcę – jest przedwczesny i nieuprawniony.

Wskazując na powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania oraz przyznanie kosztów zastępstwa procesowego odwołującego za I i II instancję, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Nadto, apelacja zawiera wnioski o przeprowadzenie dowodu z uzupełniających zeznań wnioskodawcy oraz świadków J. G. i W. K. i J. L. oraz dopuszczenie dowodu z zeznań świadka Z. W. na okoliczność charakteru wszystkich czynności wykonywanych przez wnioskodawcę w spornym okresie, w tym również ustalenia, czy miały one charakter prac przygotowawczych do innych czynności uznawanych za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna. Wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy zarówno co do ustaleń faktycznych, jak i przywołanej podstawy prawnej.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2013r., poz. 1440), ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, tj. po ukończeniu 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – na dzień 1 stycznia 1999r. osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) – 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy o którym mowa w art. 27 ustawy, to jest 25 lat. W myśl § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy uzasadniające prawo do wcześniejszego świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Przy czym za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 ustawy o FUS).

Z ustaleń Sądu Okręgowego, które Sąd Apelacyjny uznaje za własne wynika, że J. K. nie spełnił wszystkich – przewidzianych w/w przepisach – przesłanek do nabycia prawa do emerytury, gdyż nie udowodnił on wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia w Wytwórni (...) S.A. w Ł. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. J. K. pracując na stanowiskach: ślusarza, montera aparatów i układów hydraulicznych w wydziale prototypowni wykonywał różne prace, to jest prace ślusarskie polegające na wycinaniu blachy, doraźne prace spawalnicze, obsługiwał suwnicę a także wykonywał układy hydrauliczne. Odwołujący nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu, pracy polegającej na spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym, określonych w wykazie A dział XIV poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Trafnie uznał więc Sąd I instancji, że praca wykonywana przez ubezpieczonego w tym czasie nie spełniała przesłanek wskazanych w art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej oraz § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta nie odpowiadała cechom stałości jak również znacznej szkodliwości dla zdrowia. Praca wykonywana przez ubezpieczonego w powyższym okresie nie może być zatem zakwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach. Warunek ten jest bowiem spełniony, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku stale, to jest ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach i nie wykonuje przy tym innych czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy. Natomiast zakres obowiązków pracowniczych ubezpieczonego nie ograniczał

się tylko do prac spawalniczych ale obejmował przede wszystkim obowiązki, które nie wiązały się z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach. Tylko bowiem okresy wykonywania zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wypełniają kryterium uznania pracy o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznego stopnia uciążliwości, lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Stałe wykonywanie takich prac oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku) lub okresowe, a nie stałe świadczenie pracy wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia (por. postan. SN z 3.10.2008r. II UK 133/08, LEX nr 658191, wyrok SN z 4.06.2008r. II UK 306/07 OSNP 2009/21-22/290). Przy czym nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika. Od tej reguły istnieją odstępstwa. Pierwsze z nich dotyczy sytuacji, kiedy inne równocześnie wykonywane prace stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarządzających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 12 kwietnia 2012r., II UK 233/11).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, J. K. w ramach zatrudnienia w (...) S.A. w Ł. zajmował się głównie pracami ślusarskimi i monterskimi. Natomiast prace spawalnicze były wykonywane sporadycznie, jeżeli tego wymagał montaż, albowiem jak to bezpośrednio wynika z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, brygada w której pracował wnioskodawca wykonywała wszystkie czynności montażu, a J. K. był „pracownikiem uniwersalnym”. Tym samym wnioskodawca tylko niewielką część czasu pracy spędzał na czynnościach spawalniczych i prace wykonywane w warunkach nienarządzających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia nie miały w przypadku pracy ubezpieczonego charakteru incydentalnego i krótkotrwałego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zawarte w apelacji twierdzenia stanowią w istocie polemikę z prawidłowymi i nie budzącymi wątpliwości ustaleniami Sądu I instancji. Sąd Okręgowy prawidłowo – w świetle art. 232 k.p.c. - ocenił wynik przeprowadzonego postępowania dowodowego, bez naruszenia granic zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. W konsekwencji Sąd Apelacyjny uznając, że sporne okoliczności sprawy zostały już dostatecznie wyjaśnione, oddalił na podstawie art. 217 § 3 k.p.c. zgłoszone w apelacji wnioski dowodowe jako nieuzasadnione i zmierzające jedynie do przewlekłości postępowania.

Podsumowując, ubezpieczony nie wykazał, że w spornym okresie swego zatrudnienia wykonywał pracę w warunkach szczególnych, tym samym nie udowodnił 15 – letniego okresu takiej pracy i nie spełnił warunku do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji swojego wyroku.